

ГАВРИЛЕНКО О. В., здобувач Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (м. Харків, Україна)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТА ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гавриленко О. В. *Забезпечення оцінювання стану та економічних результатів діяльності аграрних підприємств.*

Вступ. Економічне середовище вимагає від аграрних підприємств зосереджуватися на стратегічному аналізі їх діяльності. Це є основою підтримання належного рівня їх конкурентоспроможності та рентабельності діяльності. Існуючі методи стратегічного аналізу не відповідають у повній мірі сьгоднішнім реаліям. У зв'язку з цим необхідний пошук нових шляхів у сфері стратегічного аналізу діяльності аграрних підприємств.

Метою статті є дослідження та обґрунтування методів стратегічного аналізу економічних результатів у діяльності аграрних підприємств.

Результати. Узагальнено фактори розвитку підприємств аграрної галузі. Відзначено підвищення рівня динамізму та невизначеності зовнішнього середовища. Визначено причини змін в агробізнесі. Обґрунтовано необхідність вдосконалення методів внутрішнього стратегічного аналізу. Визначено стратегічні активи аграрного підприємства. Охарактеризовано поняття стійкості конкурентної переваги. Запропоновано концепцію і модель динамічного внутрішнього стратегічного аналізу аграрних підприємств. Наведено переваги запропонованої моделі. Представлено структуру моделі. Модель спрямована на виявлення стратегічних активів підприємства та визначення напрямів їх ефективного використання. Сформовано послідовність етапів аналізу та оцінювання стратегічних активів підприємства. Визначено групи динамічних здібностей підприємства агропромислового комплексу для проведення оцінювання його економічних результатів. Запропоновано методи для оцінювання груп ресурсів аграрного підприємства.

Висновки. Використання стратегічного аналізу у діяльності аграрних підприємств сприяє прийняттю більш обґрунтованих управлінських стратегічних рішень. Це дозволяє попередити кризові ситуації на підприємстві. Нові умови господарювання вимагають від підприємств знаходити нові більш ефективні методи стратегічного аналізу для прийняття управлінських рішень. Особливої уваги потребує облік динамізму сучасних ринків.

Ключові слова: оцінювання економічних результатів, аграрне підприємство, стратегія, стратегічний аналіз, стратегічне рішення, методи стратегічного аналізу.

Постановка проблеми. Функціонування підприємств аграрних галузей у високодинамічному середовищі ставить перед ними нові стратегічні проблеми. Головна з них - посилення динамічної компоненти внутрішнього стратегічного аналізу, так як від своєчасного розвитку стратегічних активів підприємств, які орієнтовані на нові ринкові умови в майбутньому, залежать конкурентоспроможність і прибутковість підприємств.

Дослідження зарубіжних і вітчизняних авторів з підвищення якості стратегічного аналізу підприємств ведуться в даний час в напрямку розвитку як окремих підходів до стратегії, в першу чергу, ринкового та ресурсного, так і їх інтеграції. Проте, в основному, ці дослідження фрагментарні, знаходяться на концептуальній стадії, а окремі методичні рекомендації та методики носять загальний характер, що ускладнює їх спільне практичне використання. Існуючі методи і прийоми внутрішнього стратегічного аналізу раніше базувалися на сформованих у минулому столітті концепціях. У них не повною мірою враховується динамічність і складність ринкових умов: ресурси та спроможності підприємств в існуючих моделях внутрішнього

стратегічного аналізу оцінюються поза зв'язком з аналізом зовнішнього середовища, без урахування перспектив розвитку ринків; не виявляються ресурси і здібності, що дозволяють компаніям виходити на нові ринки; не оцінюються їх адаптаційні здібності; не проводиться аналіз здібностей підприємств до подолання кризових ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні аспекти оцінювання стану та економічних результатів діяльності аграрних підприємств наведено у багатьох працях, зокрема таких науковців, як Андрійчук В. Г. [1], Балдик Д. О. [2], Дем'яненко М. Я. [3], Ковальчук М. І. [4], Саблук П. Т. [5], Савицька Г. В. [6], Саприкіна О. М. [7], Шанін О. В. [8], проте існуючі методи внутрішнього стратегічного аналізу не дозволяють компаніям аграрних галузей формувати стратегії, адекватні сучасним ринковим умовам.

Мета статті. Метою статті є формування забезпечення оцінювання економічних результатів діяльності підприємств, що належать до аграрного сектору.

Виклад основного матеріалу. Частка витрат на дослідження і розробки в

собівартості аграрної продукції вітчизняних підприємств незначна, і динаміка технологічних змін у галузі перебуває на невисокому рівні, що, відповідно до класифікації Організації економічного співробітництва та розвитку, характеризує українську агросферу як середньотехнологічне. До основних особливостей функціонування і факторів, що визначають розвиток підприємств галузі, відносяться:

1. тісний зв'язок з іншими українськими та зарубіжними галузями та ринками, в першу чергу - харчовою промисловістю;
2. значні обсяги потужностей та їх висока концентрація;
3. схожість бізнес-моделей основних гравців (відрізняються тільки масштабом діяльності та географічним поширенням);
4. загальне технологічне відставання від сучасних зарубіжних технологій і високий рівень зносу техніки (в середньому, понад 70%);
5. обмежені можливості українського аграрного машинобудування з модернізації потужностей українських підприємств, в тому числі з причини практично повної відсутності українських галузевих науково-дослідних і проектно-конструкторських організацій;
6. висока залежність від цін на продукцію та послуги промислових підприємств і природних монополій;
7. дефіцит кваліфікованих інженерно-технічних кадрів.

Стратегічний аналіз етапів розвитку агросфери показав, що в останні роки спостерігається, і її ускладнення, посилення залученості галузі в глобальні ринки. Виходячи з державних стратегічних документів та висновків експертів про можливі зміни існуючих глобальних і внутрішньокраїнських макрофакторів, в агросфері до 2020 р. очікуються, також, істотні зміни умов ведення бізнесу. Це ставить перед аграрними підприємствами завдання зміни стратегій для успішної конкуренції на майбутньому аграрному ринку. Нові умови залежать від державної політики щодо підтримки галузі; рівня цін на енергоносії; посилення екологічного законодавства; технологічного рівня українського сільгоспмашинобудування та аграрного виробництва; збереження стійкого дефіциту професійних інженерно-технічних кадрів. У разі тривалої рецесії галузі та відсутності підтримки з боку держави можливий кризовий сценарій розвитку, який характеризується подальшим зниженням споживання.

Зміни умов ведення бізнесу в галузі є частими і суттєвими. Вони обумовлені впливом суміжних галузей, міжнародних і

внутрішньокраїнських, інфраструктурних, інституціональних і галузевих чинників, а також стратегічними діями учасників ринку. Українські аграрні підприємства понесли значні втрати в період кризи, в першу чергу, через відсутність обліку в своїх стратегіях та інвестиційних проектах фактору динамічності розвитку аграрного ринку України, загальну недооцінку рівня залученості аграрної галузі України в глобальний ринок, неготовність підприємств до швидких стратегічних дій в кризовій ситуації.

Виявлені в процесі стратегічного аналізу аграрної галузі зміни свідчать про підвищення швидкості ринкових змін і, відповідно, підвищення невизначеності у розвитку середньо- і низькотехнологічних галузей; більш високий рівень глобалізації ринків; зростання складності зовнішнього середовища і розмивання меж сучасних ринків. Нові умови ведення бізнесу висувають нові вимоги до складу завдань, концепцій і методів внутрішнього стратегічного аналізу підприємств аграрних галузей:

1. посилити динамічну компоненту стратегічного аналізу, яка дозволить забезпечити більш точний облік взаємозв'язків існуючих (локальних і глобальних) галузевих ринків з динамікою змін зовнішнього середовища в цілому;
2. проводити оцінку та аналіз всіх стратегічних активів підприємств (у тому числі адаптаційних здібностей і стратегічних активів, що дозволяють вийти на нові галузеві і географічні ринки) з погляду ринків майбутнього і визначати компаніям бракуючі ресурси та здібності для збереження стійкості конкурентної переваги та подолання кризових ситуацій.

Зміна вимог до стратегічного аналізу робить необхідним вдосконалення існуючих і розробку нових елементів і методів аналізу, які не враховуються в традиційних концепціях, і методи внутрішнього стратегічного аналізу підприємств

На основі нових вимог необхідна оцінка методів та інструментів внутрішнього стратегічного аналізу, в тому числі застосовуваних на практиці українськими компаніями. При формуванні стратегій розвитку українські аграрні підприємства виходять, в першу чергу, з довгострокових прогнозів споживання аграрної продукції та результатів традиційного аналізу потужностей, матеріальних і фінансових ресурсів. Внутрішній стратегічний аналіз стратегічних активів, як правило, не проводиться.

Класичні методи внутрішнього стратегічного аналізу і сучасні методичні підходи операційного менеджменту, засновані на інтеграції ринкових і ресурсних концепцій стратегій (Р. Гранта, Дж. Барні, Р. Аміта і П. Шумакера), мають низку обмежень. Головним з них є статичний характер, орієнтація внутрішнього аналізу на поточну ринкову ситуацію, недостатній облік динамізму зовнішнього середовища: параметри майбутніх ринків не визначаються і не є орієнтиром при проведенні внутрішнього аналізу.

При відсутності орієнтації аналізу на стратегічну перспективу оцінка стратегічних активів підприємств є неповною. Крім того, через відсутність відповідних методик в існуючих моделях не виявляються стратегічні активи, що дозволяють вийти на нові галузеві і географічні ринки, не проводиться оцінка динамічних здібностей.

Інше, не менш важливе обмеження пов'язане з тим, що стратегічний аналіз націлений на виявлення зон потенційного успіху, тому оцінка здібностей щодо подолання кризових ситуацій у майбутньому не проводиться.

Наявність зазначених обмежень обумовлює необхідність вдосконалення методів внутрішнього стратегічного аналізу в напрямку:

1. більш повної інтеграції з методами та інструментами дослідження перспектив розвитку ринку, включаючи кризові сценарії розвитку галузі;

2. розширення аналізу стратегічних активів у частині антикризових елементів, оцінки динамічних здібностей і виявлення ресурсів і здібностей, застосованих для отримання конкурентної переваги на нових галузевих та географічних ринках.

До стратегічних активів відносяться всі рідкісні і складні для імітації матеріальні та нематеріальні ресурси і здібності, які визначають можливості підприємства досягати стійкої конкурентної переваги за допомогою розміщення і комбінування ресурсів за допомогою організаційних процесів.

Під стійкістю конкурентної переваги розуміється досягнення компанією рентабельності капіталу вище середньогалузевого рівня протягом тривалого періоду часу, а під динамічними здібностями - адаптаційні здібності, що визначають можливості підприємства в інтегруванні, створенні та реконфігурації ресурсів і здібностей для відповідності змінному ринковому середовищу.

Нами пропонується концепція і модель динамічного внутрішнього стратегічного аналізу підприємств середньо- і

низькотехнологічних галузей. Модель інтегрує ринковий і ресурсний методичні підходи до стратегії і включає нові аналітичні блоки, пов'язані з обліком динамізму зовнішнього середовища і можливих кризових ситуацій на ринках майбутнього. Під ринками майбутнього розуміються всі ринки, на яких компанія може конкурувати в стратегічній перспективі, включаючи ринки суміжних і технологічно схожих галузей, а також нові ринки.

Модель динамічного внутрішнього стратегічного аналізу включає блоки аналізу та оцінки стратегічних активів підприємства (включаючи виявлення стратегічних активів для виходу на нові галузеві і географічні ринки, і оцінку динамічних здібностей), а також визначення стратегічних активів, які необхідні підприємству для збереження стійкості конкурентної переваги і посилення здатності долати кризові ситуації на ринках майбутнього.

Відмінністю пропонованої концепції та моделі від існуючих методичних підходів і методів є їх спрямованість на облік динамізму зовнішнього середовища, у тому числі можливості настання кризових ситуацій на ринках майбутнього, яка забезпечується введенням аналітичних блоків оцінки стратегічних активів підприємства по відношенню до стратегічних факторів ринків майбутнього.

Переваги пропонованої моделі визначають:

- орієнтація завдань стратегічного аналізу на майбутні ринки;
- аналітичний блок виявлення стратегічних активів, що дозволяють вийти на нові галузеві і географічні ринки;
- аналітичний блок оцінки динамічних здібностей підприємства;
- блок аналізу ресурсів і здібностей щодо подолання кризових ситуацій на майбутніх ринках.

Модель динамічного внутрішнього стратегічного аналізу підприємства складається з 4-х взаємопов'язаних аналітичних блоків.

Аналітичний блок 1. Визначення параметрів майбутнього ринку.

Блок є інтеграційним із завданнями зовнішнього стратегічного аналізу по дослідженню перспектив розвитку галузі. Аналіз проводиться з метою отримання інформації про можливі і очікувані зміни зовнішнього середовища стосовно аналізованої стратегічної перспективи. Основними аналітичними інструментами, поряд з методами прогнозування, є сценарний, PEESTI-аналіз і конкурентний аналіз.

На основі сформованих логічно узгоджених варіантів розвитку майбутнього і припущень про зміну ключових факторів невизначеності зовнішнього середовища, отриманих в рамках зовнішнього аналізу, для цілей внутрішнього аналізу виділяються два варіанти сценаріїв (найбільш імовірний, орієнтований на ріст і розвиток ринків) і кризовий.

Що стосується даних сценаріїв, (у загальному випадку розроблених на короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий стратегічний горизонти) в якості основних параметрів майбутніх ринків виділяються стратегічні галузеві фактори (групи ресурсів і здібностей, що визначають генерування економічного прибутку учасниками галузі), а також стратегічні фактори виживання (групи ресурсів і здібностей, що дозволяють долати кризові ситуації). Крім того, в даному аналітичному блоці проводиться (з використанням методів конкурентного аналізу) оцінка впливу параметрів майбутніх ринків на положення конкурентів. Результати аналізу і отримана інформація служать базою для інших аналітичних блоків.

Аналітичний блок 2. Аналіз стратегічних активів підприємства по відношенню до майбутнього ринку.

Аналіз існуючих стратегічних активів підприємства проводиться стосовно стратегічних факторів майбутнього ринку. В якості основних груп стратегічних активів розглядаються: технології, обладнання, ліцензії, патенти і т.д.; активи у сфері виробництва та поставки нових продуктів і послуг на ринок; фінансові активи (власні і позикові кошти, кредитна історія і т.д.); репутаційні (бренди і торгові знаки, лояльність покупців до продукції підприємства, репутація надійного партнера і позичальника і т.д.), структурні (гнучка організаційна структура, система прийняття рішень і т.д.), інституційні (ресурси і здібності, отримані за рахунок географічного чи національного походження підприємства – низьке податкове навантаження, преференції і пільги регіональних влад, можливості використовувати державні наукові розробки і т.д.). У завдання даного блоку входить аналіз ресурсів і здібностей підприємства з погляду:

1. Отримання (збереження) стійкої конкурентної переваги на майбутньому ринку. Оцінка проводиться за допомогою методу VRIO-аналізу за критеріями цінності, рідкості, імітованості і використовуваних по кожній групі стратегічних активів.

2. Можливостей виходу на нові галузеві і географічні ринки. Аналіз проводиться з

метою виявлення стратегічних активів, одночасно задовольняючих VRIO-критерій і на поточному ринку, і на нових для підприємства ринках.

3. Можливостей підприємства швидко трансформувати свої стратегічні активи для відповідності умовам роботи на ринках майбутнього. Аналіз проводиться за окремими групами ресурсів, здібностей і організаційно-управлінських процесів, а також стосовно до загального рівня розвитку динамічних здібностей підприємства.

4. Можливостей підприємства долати кризові ситуації на майбутніх ринках. Аналіз проводиться стосовно стратегічних факторів виживаності при кризовому сценарії розвитку.

Аналітичний блок 3. Аналіз поточної стратегії підприємства по відношенню до майбутнього ринку.

Поточна стратегія аналізується за двома напрямками. По-перше, оцінюються інвестиційні проекти з розвитку стратегічних активів, передбачених стратегією, стосовно до стратегічних галузевих факторів майбутнього ринку. При цьому структура і методи розв'язання задач аналогічні наведеним в блоці 2.

По-друге, проводиться оцінка поточної стратегії, в цілому, на адекватність майбутнім (найбільш ймовірним і кризовим) умовам ринку з використанням динамічного SWOT-аналізу, що дозволяє оцінити зміну положення фірми під впливом можливостей і загроз майбутнього ринку за умови реалізації поточної стратегії підприємства без змін.

Аналітичний блок 4. Аналіз невідповідності стратегічних активів стратегічних факторів майбутнього ринку.

Даний блок інтегрує результати попередніх аналітичних блоків. Проводиться порівняльний аналіз стратегічних активів, якими володіє компанія (з урахуванням поточної стратегії), і активів, необхідних для успішної конкуренції та подолання кризових ситуацій на майбутніх ринках. З використанням GAP-аналізу виявляються відсутні стратегічні активи для формування стійкої конкурентної переваги на майбутньому ринку, подолання кризових ситуацій у майбутньому, посилення і розвитку динамічного потенціалу підприємства. Крім того, визначаються можливі напрямки для усунення дефіцитів.

Інформація про дефіцити ресурсів і здібностей та можливі шляхи їх ліквідації служить основою для формування стратегічних альтернатив з розвитку окремих груп стратегічних активів і розробки відповідних

інвестиційних та організаційних проектів. Реалізація таких проектів дозволить усунути виявлені дефіцити і підвищити потенціал підприємства з отримання рентабельності капіталу вище середньогалузевого рівня і подолання кризових ситуацій на майбутніх ринках.

Пропоновані методичні рекомендації призначені для виявлення стратегічних активів, що дозволяють підприємствам розширити свою присутність на нових галузевих та географічних ринках, і за рахунок цього підвищити загальні економічні результати діяльності підприємства в майбутньому без погіршення свого становища на існуючому ринку. Тим самим, за рахунок даної синергії може бути отримане загальне збільшення цінності використання виявлених стратегічних активів підприємства.

Стратегічні активи аналізуються й оцінюються по кожній групі стосовно стратегічних параметрів існуючого і інших потенційних галузевих та географічних ринків в наступній послідовності.

Етап 1. Виділення з використанням методу VRIO-аналізу наявних у підприємства стратегічних активів, які дозволяють отримати стійку конкурентну перевагу на існуючому ринку підприємства з урахуванням передбачуваних змін (за найбільш ймовірним сценарієм розвитку).

Етап 2. Дослідження нових ринків для підприємства. Завданням даного етапу є пошук ринків, на яких використання виділених в 1-му етапі стратегічних активів буде задовольняти критеріям цінності. Враховуючи залежність цінності стратегічних активів від зовнішнього середовища, виділення зазначених ринків проводиться на основі порівняння відповідних стратегічних галузевих факторів і виділених стратегічних активів.

Так як в умовах динамізму ринків отримання стійкої конкурентної переваги на майбутніх ринках залежить не тільки від наявності стратегічних активів, які відповідають стратегічним галузевим факторам, але і від адаптаційних здібностей підприємства. Тобто, на конкурентоспроможність і економічні результати діяльності підприємства безпосередньо впливають динамічні здібності, що дозволяють трансформувати набір стратегічних активів у міру швидкої зміни ринкової ситуації. Враховуючи комбінаторний характер динамічних здібностей, існуючі методи, включаючи VRIO-аналіз, для їх оцінки не застосовні.

Пропоновані методичні рекомендації з оцінки динамічних здібностей підприємства

полягають в оцінці відносного (в порівнянні з кращими відомими практиками в галузі) рівня розвитку окремих груп ресурсів і здібностей, формуючих динамічні здатності підприємства. Оцінка проводиться за такими групами динамічних здібностей:

- Виявлення та формулювання можливостей і загроз зовнішнього середовища: професійні кадри, здатні збирати і обробляти інформацію і робити висновки про еволюцію споживчих потреб, технологій, параметрів та умов ринків; системи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства; організаційна структура і процедури, що дозволяють донести інформацію про зміни середньому і вищому керівництву підприємства.

- Використання можливостей зовнішнього середовища: організаційна структура і процедури, що дозволяють швидко приймати рішення про інвестування; системи та навички з оцінки ризиків; системи і навички управління проектами; здатність організації створювати, приймати, адаптувати і замінювати бізнес-моделі; корпоративна культура, що дозволяє всім співробітникам підприємства, які беруть участь у прийнятті рішень, вільно висловлювати свою думку.

- Реконфігурація ресурсів і здібностей підприємства: лідерські якості топ-менеджменту; організаційні процедури, які відстежують трансферт технологій і рух інтелектуальної власності; ресурси із «взаємною спеціалізацією»; процеси з розробки нових продуктів і послуг.

- Здатності здійснювати поглинання та альянси з іншими компаніями.

Оцінка рівня розвитку зазначених груп ресурсів, здібностей і процесів проводиться з використанням логічного методу та експертних оцінок на основі аналізу стратегічних документів, процедур, що регламентують розробку і реалізацію стратегії і прийняття рішень, а також швидкості реакції на ринкові зміни (випередження або запізнювання стратегічних рішень і дій підприємства, в порівнянні з конкурентами).

Висновки. Ефективність і обґрунтованість прийнятих компаніями стратегічних рішень залежить від особливостей та перспектив розвитку аграрної галузі, від якості виконаного ними зовнішнього і внутрішнього стратегічного аналізу. Будучи ключовим аналітичним елементом стратегічного управління, він дозволяє частково знизити невизначеність при прийнятті стратегічних рішень і обґрунтувати вибір стратегій фірми, адекватних ринковим

умовам, що безпосередньо пов'язано з конкурентоспроможністю підприємств. Стратегічний аналіз входить до числа найбільш значущих управлінських інновацій 20 століття, які змінили усталені правила конкуренції, забезпечили конкурентну перевагу першим впровадившим їх компаніям, і широко застосовуються в даний час.

Взаємозалежність галузей національної економіки, зміна їх структури та кордонів, міжгалузева і міжкраїнова інтеграція, тривалі партнерські відносини, залежність від світових ринків і розвитку секторів нової економіки - є причиною високої швидкості і непередбачуваності змін умов ведення бізнесу, спостережуваних на сучасних ринках.

У даних умовах, при часто радикальних змінах загальних умов ведення бізнесу, особливо при наростанні кризових явищ, традиційні методи та інструменти внутрішнього стратегічного аналізу стають непридатними або малоефективними, оскільки не дозволяють компаніям отримати достатню інформацію для формування стратегій і подолання можливих кризових явищ. Зі зміною умов діяльності підприємств змінюються і джерела формування економічної ренти, тому облік динамізму сучасних ринків особливо актуальний для підприємств традиційних галузей, які утворюють основний сектор аграрного виробництва.

Література.

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: монографія. Київ: КНЕУ, 2014. 292 с.
2. Балдик Д. О. Формування фінансово-економічних результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 8-12.
3. Дем'яненко М. Я. Фінансові чинники формування доходів у сільському господарстві. *Економіка АПК*. 2014. № 5. С. 18-20.
4. Ковальчук М. І. Економічний аналіз діяльності підприємств АПК. Київ: КНЕУ, 2013. 390 с.
5. Саблук П. Т. Економічні відносини та дохідність агропромислового виробництва. *Економіка АПК*. 2014. №11. С. 147-153.
6. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 668 с.
7. Сапрукіна О. М. Факторний аналіз прибутковості діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2014. № 19. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_19_4.pdf
8. Шанін О. В. Тенденції формування фінансово-економічної результативності аграрних формувань України. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 20. С. 93-99.

References.

1. Andriychuk, V. H. (2014). *Efektivnist' diial'nosti ahrarnykh pidpryemstv: teoriia, metodyka, analiz*. [The effectiveness of agricultural enterprises: theory, methodology, analysis]. KNEU. Kiev. Ukraine.
2. Baldyk, D. O. (2016). «Formation of financial and economic results of activity of agricultural enterprises». *Molodyj vchenyj*. no. 5. pp. 8-12.
3. Dem'ianenko, M. Ya. (2014). «Financial factors of income generation in agriculture». *Ekonomika APK*. no. 5. pp. 18-20.
4. Koval'chuk, M. I. (2013). *Ekonomichnyj analiz diial'nosti pidpryemstv APK*. [Economic analysis of agricultural enterprises]. KNEU. Kiev. Ukraine.
5. Sabluk, P. T. (2014). «Economic relations and profitability of agro-industrial production». *Ekonomika APK*. no 11. pp. 147-153.
6. Savyts'ka, H. V. (2013). *Ekonomichnyj analiz diial'nosti pidpryemstva* [Economic analysis of the enterprise]. Znannia. Kiev. Ukraine.
7. Saprykina, O. M. (2014). «Factor analysis of profitability of agricultural enterprises». *Ahrosvit*. no. 19. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_19_4.pdf
8. Shanin, O. V. (2015). «Tendencies of formation of financial and economic efficiency of agricultural formations of Ukraine». *Ekonomichnyj analiz*. Vol. 20. pp. 93-99.

Abstract.

Gavrilenko A. V. *The estimation provision of a condition and economic results of agrarian enterprises activity.*

Introduction. The economic environment requires agricultural enterprises to focus on strategic analysis of their activities. This is the basis for maintaining an adequate level of their competitiveness and profitability. Existing strategic analysis methods do not fully meet today's realities. In this regard, it is necessary to find new ways in the strategic analysis of agricultural enterprises.

The purpose of the article is to research and substantiate methods of strategic analysis of economic results in the activities of agricultural enterprises.

Results. Factors of development of agricultural enterprises are generalized. Increased level of dynamism and uncertainty of the environment were noted. The causes of changes in agribusiness have been identified. The necessity to improve the methods of internal strategic analysis is substantiated. Strategic assets of agrarian enterprise have been determined.

The concept of competitive advantage sustainability is characterized. The concept and model of dynamic internal strategic analysis of agrarian enterprises are offered. The advantages of the proposed model are given. The structure of the model is presented. The model is aimed at identifying strategic assets of the enterprise and determining the directions of their effective use. The sequence of analysis stages and strategic assets evaluation of the enterprise is formed. The groups of dynamic abilities of the agroindustrial enterprise to evaluate its economic results have been determined. Methods for estimating agrarian enterprise resource groups are proposed.

Conclusions. The strategic analysis using in the agrarian enterprises activities promotes more informed management strategic decisions. This allows to prevent crisis situations at the enterprise. New conditions require businesses to find more effective strategic analysis methods for managerial decision-making. Particular attention needs to be paid to the dynamism of modern markets.

Keywords: evaluation of economic results, agricultural enterprise, strategy, strategic analysis, strategic decision, methods of strategic analysis.

Стаття надійшла до редакції 18.01.2019 р.

Бібліографічний опис статті:

Гавриленко О. В. Забезпечення оцінювання стану та економічних результатів діяльності аграрних підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2019. № 1. С. 78-84.

Gavrilenko A. V. The estimation provision of a condition and economic results of agrarian enterprises activity. Actual problems of innovative economy. 2019. No 1, pp. 78-84.